AVRUPA YEREL YAŞAMDA KADIN – ERKEK EŞİTLİĞİ ŞARTI

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR)

Bu belge Mayıs 2006'da Innsbruck'da düzenlenen CEMR genel kurulunda sunulmuştur.

Kadın erkek eşitliği 5. Topluluk Eylem Programı çerçevesinde CEMR tarafından kaleme alınmıştır.

İrtibat: Sandra Ceciarini
sandra.ceciarini@ccre.org

AVRUPA KADIN – ERKEK EŞİTLİĞİ ŞARTI (YEREL YAŞAMDA)

İşbu Şart, Avrupa'daki yerel ve bölgesel yönetimlerin yetkilerini kullanmak ve ortaklıklar oluşturmak suretiyle vatandaşları için daha fazla eşitliği hayata geçirme görevini edinmeleri amacıyla hazırlanmıştır.

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi ve ortakları tarafından geliştirilmiştir.

GİRİŞ

Yerel Yaşamda Avrupa Kadın Erkek Eşitliği Şartı Avrupa'daki yerel ve bölgesel yönetimlere hitaben hazırlanmıştır**.** Sözkonusu yönetimler bu şarta imza koymaya, kadın – erkek eşitliği ilkesini hayata geçirmeyi kamusal bir görev kabul etmeye ve kendi yetki alanları dahilinde Şart'ta öne sürülen taahhütleri uygulamaya çağrılmaktadır.

İmzacı tarafların her biri, sözkonusu taahhütlerin uygulanmasını desteklemek maksadıyla, Eşitlik Eylem Planı geliştirmek üzere çalışmalar yürütecektir. Bu Eylem Planları amaca uygun öncelikleri, eylemleri ve kaynakları içermektedir.

Ayrıca; imzacı tarafların her biri, uygulamada gerçek eşitliğin hayata geçirilmesi için, kendi bölgesindeki tüm kurumlar ve kuruluşlarla etkileşime geçme taahhüdünde bulunmaktadır.

İşbu Şart Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'nin aşağıda listesi verilmiş olan bir çok ortakla beraber yürütmüş olduğu bir proje (2005-2006) çerçevesinde hazırlanmıştır. Proje; kadın-erkek eşitliği 5. Topluluk Eylem Programı kapsamında, Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmiştir.

Kadın – erkek eşitliği herkes için temel bir hak ve demokrasi için gerekli bir değer niteliğindedir. Bu hakkın hayata geçirilmesi için kanunen tanınmasının yanısıra yaşamın her alanında – politik, ekonomik, sosyal ve kültürel – etkili uygulanmasına ihtiyaç vardır.

Bu hakkın resmen tanındığı sayısız örneğe ve kaydedilen ilerlemeye rağmen günlük yaşamda kadın erkek eşitliği halen gerçekleşmemiştir. Kadınlar ve erkekler uygulamada aynı haklardan yararlanamamaktadır. Sosyal, politik, ekonomik ve kültürel eşitsizlikler devam etmekte, örneğin ücret eşitsizliği ve politik hayatta yetersiz temsil varlığını korumaktadır.

Sözkonusu eşitsizlikler ailede, eğitimde, kültürde, medyada, iş dünyasında ve toplumsal örgütlenmede mevcut stereotiplerin üzerine inşa edilmiş olan sosyal kurguların sonucudur. Yeni bir yaklaşım benimsemek ve yapısal değişiklikler gerçekleştirmek suretiyle harekete geçilebilecek pek çok alan mevcuttur.

İnsanlara en yakın yönetişim katmanı olan yerel ve bölgesel yönetimler eşitsizliklerin devamlılığı ve çoğalmalarına karşı mücadelede ve de gerçek manada eşitlikçi bir toplumun geliştirilmesinde en uygun noktayı temsil etmektedirler. Bu yönetim yapıları, sahip oldukları yetkinlikler ve farklı aktörlerle kuracakları işbirliği çalışmalarıyla, kadın erkek eşitliği lehine somut eylemler gerçekleştirebilirler.

Ayrıca; yerindenlik ilkesi kadınların ve erkeklerin eşitlik haklarının uygulanmasında özel bir önem taşımaktadır. Sözkonusu ilke tüm yönetişim seviyelerinde – Avrupa düzeyi, ulusal, bölgesel ve yerel – geçerlidir. Avrupa'daki bölgesel ve yerel yönetimlerin çok farklı alanlarda sorumlulukları mevcuttur ve bu sorumlulukların her biri hizmet götürdükleri nüfusun günlük yaşamını eşitliğin geliştirilmesi anlamında uygulamada etkileyecek olumlu bir rol üstlenebilir ve üstlenmelidir.

Yerel ve bölgesel özerklik ilkeleri ise yerindenlik ilkesiyle yakından bağlantılıdır. Avrupa Konseyi'nin 1985 tarihli Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Avrupa devletlerinin büyük çoğunluğu tarafından imzalanmış ve onanmıştır. Bu Şart'ta aşağıdaki hususlara vurgu

yapılmaktadır: *"özerk yerel yönetim kavramı yerel makamların, kanunlarla belirtilen sınırlar çerçevesinde, kamu işlerinin önemli bir bölümünü kendi sorumlulukları altında ve yerel nüfusun çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkı ve imkanı anlamını taşır."* Eşitlik hakkının uygulanması ve geliştirilmesi de yerel yönetimlerin özerkliği kavramının temelinde yer almalıdır.

Yerel veya bölgesel demokrasi günlük yaşamın en somut alanlarında; toplu konut, güvenlik, toplu taşıma, iş dünyası ya da sağlık gibi; en uygun tercihlerin yapılabilmesine imkan vermelidir.

Ayrıca; kadınların yerel ve bölgesel politikaların geliştirilmesi ve uygulanmasına tam katılımları onların yaşam deneyimlerinin, becerilerinin ve yaratıcılıklarının da dikkate alınması anlamına gelecektir.

Eşitliğe dayalı bir toplumda yaşamak istiyorsak yerel ve bölgesel yönetimlerin toplumsal cinsiyet boyutunu politikalarında, örgüt yapılarında ve uygulamalarında tam olarak dikkate almaları temel önem taşımaktadır. Gerçek kadın – erkek eşitliği bugünün ve yarının dünyasında ekonomik ve toplumsal başarımız için temel bir meseledir. Bu gereklilik sadece Avrupa düzeyinde veya ulusal düzeyde değil, kendi bölgelerimiz, kentlerimiz ve yerel topluluklarımız için de geçerlidir.

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi ve bağlı kadınlar komitesi yerel ve bölgesel yönetimlerden temsilciler seçerek, uzun yıllardan beri kadın – erkek eşitliğinin yerel ve bölgesel düzeyde geliştirilmesi maksadıyla faal çalışmalar yürütmüştür. 2005 yılında CEMR tarafından Avrupa yerel ve bölgesel yönetimleri için somut bir araç hayata geçirilmiştir: eşitlikçi kent. "Eşitlikçi kent" projesi, belirli Avrupa kentlerindeki ve belediyelerindeki iyi uygulamaları saptamak suretiyle yerel ve bölgesel düzeyde kadın – erkek eşitliği politikalarının uygulanması için bir metodoloji ortaya koymaktadır. Elinizdeki bu Şart sözkonusu çalışma üzerine inşa edilmiştir.

Yerel ve bölgesel yönetimlerin toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesinde oynayabilecekleri etkin rol Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği (IULA) tarafından 1998 yılında kabul edilen "Kadın ve Yerel Yönetimler" bildirisinde de vurgulanmıştır. Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı da kadın – erkek eşitliğini temel amaçlarından biri olarak belirlemiştir.

BAŞLANGIÇ

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi, Avrupa yerel ve bölgesel yönetimlerini temsilen, (aşağıdaki ortaklarıyla işbirliği çerçevesinde)

National Association of Municipalities in the Republic
of Bulgaria (NAMRB)/Bulgaristan Ulusal Belediyeler Birliği

Union of Cyprus Municipalities (UCM)/Kıbrıs Belediyeler Birliği

Union of Towns and Communities of the Czech
Republic (SMO CR)/Çek Cumhuriyeti Kentler ve Topluluklar Birliği

Association of Finnish Local and Regional Authorities
(AFLRA)/Finlandiya Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği

French Section of CEMR (AFCCRE)/CEMR Fransa

German Section of CEMR (RGRE)/CEMR Almanya

Central Union of Municipalities and Communities
of Greece (KEDKE)/Yunanistan Belediyeler ve Topluluklar Merkez Birliği

Hungarian National Association of Local Authorities
(TÖOSZ)/Macaristan Yerel Yönetimler Ulusal Birliği

Italian Section of CEMR (AICCRE)/CEMR İtalya

Tuscan Federation of AICCRE/AICCRE Toskana Federasyonu

Association of Luxembourg Towns and Municipalities
(SYVICOL)/Lüksemburg Kentler ve Belediyeler Birliği

Association of Polish Cities (ZMP)/Polonya Kentler Birliği

Spanish Federation of Municipalities and Provinces
(FEMP)/İspanya Belediyeler ve İller Federasyonu

Basque Association of Municipalities (EUDEL)/Bask Belediyeler Birliği

City of Vienna (Austria)/Viyana (Avusturya)

City of Saint Jean de la Ruelle (France)/Saint Jean de la Ruelle (Fransa)

City of Frankfurt am Main (Germany)/Frankfurt am Main (Almanya)

City of Cartagena (Spain)/Cartagena (İspanya)

City of Valencia (Spain)/Valencia (İspanya)

House of Time and Mobility Belfort-Montbéliard
(France)/Fransa

Standing Committee Euro-Mediterranean Partnership
of the Local and Regional Authorities (COPPEM)/ Avrupa-Akdeniz Yerel ve Bölgesel Yönetimleri Ortaklığı Daimi Komitesi;

Avrupa Topluluğu ve Birliği'nin, kadın – erkek eşitliğinin geliştirilmesi de dahil olacak şekilde, temel hak ve özgürlükler baz alınarak kurulduğunu ve Avrupa mevzuatının, Avrupa'da bu alanda kaydedilen ilerlemenin temelini teşkil ettiğini **hatırlayarak;**

Birleşmiş Milletler uluslararası insan hakları yasal çerçevesini ve bilhassa İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni ve 1979 yılında kabul edilen Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ni **hatırlayarak;**

Avrupa Konseyi'nin kadın – erkek eşitliğinin ve yerel yönetimler özerkliğinin geliştirilmesindeki temel katkısının **altını çizerek;**

Kadın – erkek eşitliğinin hayata geçirilebilmesinin üç tamamlayıcı alanda eylem gerektirdiğini – doğrudan eşitsizliklerin tasfiyesi, dolaylı eşitsizliklerin ortadan kaldırılması ve eşitlikçi bir demokrasinin proaktif/ileriye etkili biçimde geliştirilmesini destekleyecek politik, yasal ve sosyal ortamın oluşturulması – **dikkate alarak;**

Eşitlik hakkının hukuki tanınırlığı ile reel ve etkili uygulanması arasındaki süregelen çelişkilerin varlığından **esef duyarak;**

Avrupa'da yerel ve bölgesel yönetimlerin vatandaşları ve sakinleri için tüm sorumluluk alanları dahilinde eşitlik hakkının uygulanmasında, bilhassa kadın – erkek eşitliği, çok önemli bir rol oynadığını ve oynaması gerektiğini **dikkate alarak;**

Karar alma süreçleri ve liderlik mevkilerinde kadınların ve erkeklerin dengeli katılımlarının ve temsillerinin demokrasi için temel teşkil ettiğini **dikkate alarak;**

Bilhassa; 1979 tarihli Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 1995 tarihli Birleşmiş Milletler Pekin Bildirgesi ve Eylem Platformu, 2000 tarihli Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 23. Özel Oturum İlke Kararları (Pekin + 5), Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı, Aralık 1996 tarihli ve kadınların ve erkeklerin karar alma süreçlerine dengeli katılımları konulu Konsey Tavsiye Kararı ve 1998 tarihli Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği "Kadın ve Yerel Yönetimler" Bildirgesi'nden çalışmalarımız için **ilham alarak;**

Eylül 1981 tarihinde yürürlüğe giren Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin 25. yıldönümünü **anarak;**

Yerel Yaşamda Avrupa Kadın Erkek Eşitliği Şartı'nı **hazırlamıştır** ve Avrupa yerel ve bölgesel yönetimlerini işbu Şart'ı imzalamaya ve uygulamaya **çağırmaktadır.**

BÖLÜM I

İLKELER

Yerel Yaşamda Avrupa Kadın Erkek Eşitliği Şartı'na imza koyan taraflar aşağıdaki hususların çalışmalarımızın temel ilkelerini oluşturduğunu tanırlar:

1. Kadın – erkek eşitliği temel bir haktır

Yerel ve bölgesel yönetimler sözkonusu hakkı tüm sorumluluk alanları dahilinde, her türlü ayrımcılığı – doğrudan veya dolaylı - önleme sorumluluğu da dahil, uygulamakla yükümlüdürler.

2. Kadın – erkek eşitliği, çoklu ayrımcılık ve dezavantajlar hususlarının gerektiği biçimde ele alınmasını temin etmek

Toplumsal cinsiyetin yanısıra ırk, ten rengi, etnik ve sosyal köken, genetik özellikler, dil, din veya inanç, siyasi veya diğer görüşler, ulusal azınlık mensubu olma, mülkiyet, doğum, engellilik, yaş, cinsel yönelim veya sosyo-ekonomik statüye dayalı çoklu ayrımcılık ve dezavantajların kadın – erkek eşitliği konusu çerçevesinde dikkate alınması gerekmektedir.

3. Kadınların ve erkeklerin karar alma süreçlerine dengeli katılımları demokratik bir toplum için ön koşuldur

Kadın – erkek eşitliği hakkı gereği yerel ve bölgesel yönetimler, uygun tüm tedbirleri almak ve gerekli tüm stratejileri uygulamak suretiyle, karar alma süreçlerinin tüm aşamalarında kadınların ve erkeklerin dengeli katılımını ve temsilini sağlamakla yükümlüdürler.

4. Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının tasfiyesi kadın – erkek eşitliğinin sağlanmasında temel önem taşımaktadır

Yerel ve bölgesel yönetimler, kadınların statüleri ve yaşam koşullarına dair eşitsizliklerin temelinde yer alan ve de kadınların ve erkeklerin politik, ekonomik, sosyal ve kültürel anlamdaki rollerinin eşitsiz değerlendirilmesine yol açan kalıp yargıların ve engellerin tasfiyesi yönünde çalışmalıdırlar.

5. Yerel ve bölgesel yönetimlerin tüm faaliyetlerine toplumsal cinsiyet bakış açısının yerleştirilmesi kadın – erkek eşitliğinin ilerletilmesi için gereklidir

Yerel nüfusun yaşamını etkileyen politikaların, yöntemlerin ve araçların geliştirilmesi aşamalarında toplumsal cinsiyet bakış açısı dikkate alınmalıdır. "Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve politikalara yerleştirilmesi"[1] ve "toplumsal cinsiyete dayalı

[1] **Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve politikalara yerleştirilmesi:** Temmuz 1997 tarihinde Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi bu kavramı aşağıdaki şekilde tanımlamıştır: "Mevzuat, politikalar veya programlar ve her alan ve düzeyde planlanan tüm eylemlerin kadınlar ve erkekler üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi süreci. Tüm politik, ekonomik ve sosyal alanlardaki tüm politikaların ve programların tasarım, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamalarında kadınların ve erkeklerin endişelerini ve deneyimlerini sürecin bütünleşik bir parçası kılmak. Kadınların ve erkeklerin, bu sayede, hizmetlerden eşit faydalanmalarını sağlamak

bütçeleme"[2] tekniklerinin uygulanması bu anlamda verilebilecek örneklerdir. Bu amaçla; kadınların yerel yaşam deneyimleri, hayat ve çalışma koşulları dahil, çözümlenmeli ve dikkate alınmalıdır.

BÖLÜM 2

ŞARTIN UYGULANMASI VE İLGİLİ TAAHHÜTLER

İmzacı taraflar, işbu Şart'ın hükümlerinin yerine getirilmesi maksadıyla, aşağıdaki belirli adımları gerçekleştirmeyi üstlenirler:

(1) Bu Şart'a imza koyan her taraf, imzayı takip eden makul bir sürede (iki yılı geçmemek kaydıyla), Eşitlik Eylem Planı'nı geliştirir, kabul ve tasdik ederek uygular.
(2) Eşitlik Eylem Planı, imzacı tarafın Şart'ı ve ilgili taahhütlerini yürürlüğe koyabilmesi için gereken amaçlarını ve önceliklerini, planlanan tedbirlerini ve tahsis edeceği kaynakları ortaya koyar. Plan, aynı zamanda, uygulama noktasında önerilen zaman dilimlerine dair bilgiler içerir. İmzacı tarafın halihazırda bir Eşitlik Eylem Planı'na sahip olduğu hallerde ise sözkonusu Plan gözden geçirilmek suretiyle içeriğinin işbu Şart'ta yer alan tüm konuları kapsaması temin edilir.
(3) Her imzacı taraf Eşitlik Eylem Planı'nı kabul ve tasdik etmeden önce geniş katılımlı bir istişare süreci yürütür ve kabul sonrası Planı'nın ilgili tüm taraflara dağıtımını sağlar. Aynı şekilde, Plan'ın uygulanmasına dair kaydedilen ilerlemeyi kamuoyuna düzenli olarak rapor eder.
(4) Her imzacı taraf, şartlar gerektirdiğinde, Eşitlik Eylem Planı'nı gözden geçirir ve takip eden her dönem için ilave bir Plan hazırlar.
(5) Her imzacı taraf, işbu Şart'ın uygulanmasında kaydedilen ilerlemenin değerlendirilmesine imkan verecek uygun bir değerlendirme sistemiyle işbirliği yapmayı ve de Avrupa genelindeki yerel ve bölgesel yönetimlerle daha fazla kadın – erkek eşitliği sağlama noktasında etkili yollar konusunda karşılıklı bilgi alışverişine girmeyi taahhüt eder. Bu kapsamda, Eşitlik Eylem Planı'nı ve ilgili diğer kamu materyallerini paylaşır.
(6) Her imzacı taraf Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'ni, yazılı olarak, ilgili tarihte Şart'ı imzaladığı hususunda bilgilendirir ve Şart'la ilgili gelecekte yürütülecek işbirliği için belirlediği irtibat noktasını belirtir.

BÖLÜM 3

DEMOKRATİK HESAP VEREBİLİRLİK

Madde I

(1) Kadınların ve erkeklerin eşit olma hakkının demokrasinin temel bir ön koşulu olduğu ve demokratik bir toplumun kadınların becerilerini, bilgilerini, deneyimlerini ve yaratıcılıklarını görmezden gelemeyeceği İmzacı tarafça kabul edilir. Bu amaçla;

---

ve eşitsizliklerin devam etmesini önlemek. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve politikalara yerleştirilmesinde nihai amaç toplumsal cinsiyet eşitliğini hayata geçirmektir.

[2] **Toplumsal cinsiyete dayalı bütçeleme:** "Bu kavram toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve politikalara yerleştirilmesi kavramının bütçe süreçlerine uygulanmasıdır. Bütçelerin toplumsal cinsiyete dayalı değerlendirilmesini, bütçe sürecinin tüm aşamalarına toplumsal cinsiyet bakış açısının dahil edilmesini ve gelir ve giderlerin toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirecek biçimde yeniden yapılandırılmasını kapsar."

imzacı taraf, eşitlik temelinde, farklı ardalanlardan ve yaş gruplarından kadınların politik ve kamusal karar alma süreçlerinin her aşamasına dahiliyetlerini, katılımlarını ve temsillerini temin eder.

(2) İmzacı taraf; hizmet götürdüğü nüfusun ve yerleşimin refahını geliştirme sorumluluğuyla demokratik yollardan seçilmiş organ olarak; faaliyet alanları dahilinde sözkonusu hakkın uygulanması ve geliştirilmesi için gerekli tüm çabayı sarfeder. Yerel topluluğun demokratik lideri, hizmet sağlayıcısı ve görevlisi, planlamacı ve düzenleyici organı ve işvereni olarak bu alanda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirir.

Madde 2 – Siyasi Temsil

(1) İmzacı taraf kadınların ve erkeklerin eşit oy kullanma, aday olma ve seçilme haklarını tanır ve kabul eder.

(2) Politikaların oluşturulması ve uygulanması, kamu makamında bulunma ve yönetimin tüm seviyelerinde kamu görevlerini yerine getirme noktalarında kadınların ve erkeklerin eşit haklara sahip olduklarını tanır ve kabul eder.

(3) İmzacı taraf, seçimle iş başına gelinen ve kamusal tüm karar alma organlarında dengeli katılım ilkesini tanır ve kabul eder.

(4) İmzacı taraf, yukarıda bahsi geçen haklar ve ilkeleri desteklemek üzere aşağıdakiler de dahil tüm makul tedbirleri almayı taahhüt eder:

- Kadınları seçme ve seçilme haklarını kullanma noktasında teşvik etme
- Siyasi partileri ve grupları kadınların ve erkeklerin dengeli temsilleri ilkesini benimseme ve uygulama noktalarında teşvik etme
- Bu amaçla; siyasi partileri ve grupları tüm hukuki yollara başvurarak, uygun olduğu hallerde kota koymak suretiyle, aday olan ve seçilen kadın sayısını artıracak çalışmalar yapmaya teşvik etmek
- Kendi meslek kuralları standartlarını ve usullerini düzenlemek suretiyle muhtemel adayların ve seçilmiş temsilcilerin kalıplaşmış davranış ve dilden veya tacizden cesaretlerinin kırılmasını önlemek
- Seçilmiş temsilcilerin özel, mesleki ve kamusal yaşamlarını dengeleyebilecekleri tedbirler hayata geçirmek. Örneğin; çalışma saatlerinin ve yöntemlerinin düzenlenmesi ve bakmakla yükümlü olunan kişiler için bakım hizmetlerinin elverişli olması gibi seçilmiş temsilcilerin tam katılımlarını sağlayacak tedbirler.

(5) İmzacı taraf dengeli temsil ilkesini kendi karar alma ve istişari organlarına ve dış organlara yapılan atamalara tatbik edeceğini ve bu ilkeyi geliştirmek üzere çalışacağını taahhüt eder. Ancak; ilgili yönetimin mevcut durumda kadınların ve erkeklerin dengeli temsili ilkesini hayata geçiremediği hallerde yukarıdaki hüküm azınlıktaki cinsiyet grubu için mevcut toplumsal cinsiyet dengesinden daha aleyhte bir durum yaratmayacak biçimde uygulanır.

(6) İmzacı taraf, ayrıca, temsilci atadığı veya seçtiği hiç bir kamusal veya siyasi makamı kalıp yargısal tutumlar nedeniyle, gerek prensipte gerekse uygulamada, tek bir cinsiyete kısıtlamamayı veya tek bir cinsiyetin normal rolüymüş gibi algılamamayı taahhüt eder.

Madde 3 – Siyasi ve Medeni Hayata Katılım

(1) İmzacı taraf vatandaşların kamu işlerinin yürütülmesine katılımlarının temel bir demokratik ilke olduğunu ve de kadınların ve erkeklerin bölgelerindeki,

belediyelerindeki ve yerel topluluklarındaki yönetişim süreçlerine ve kamusal yaşama eşit katılım hakkına sahip olduklarını tanır ve kabul eder.

(2) İmzacı taraf; danışma komiteleri, mahalle konseyleri, e-katılım veya katılımcı planlama süreçleri benzeri yollarla; kadınların ve erkeklerin kamusal yaşama uygulamada eşit katılımlarını sağlamayı taahhüt eder. Mevcut katılım yollarının bu şekilde bir eşitliği sağlamadığı hallerde imzacı taraf yeni yöntemler geliştirme ve denemekle yükümlüdür.

(3) İmzacı taraf, politik ve medeni yaşamda toplumun tüm kesimlerinden kadınların ve erkeklerin, bilhassa aksi takdirde dışlanmış olabilecek azınlık gruplarına mensup kadınlar ve erkekler, faal katılımlarını geliştirmekle yükümlüdür.

Madde 4 – Eşitlik için Kamusal Taahhüt

(1) İmzacı taraf, topluluğu ve yerleşim bölgesinin demokratik lideri ve temsilcisi olarak, yerel yaşamda kadın erkek eşitliğinin hayata geçirilmesi için kamuoyu nezdinde resmi bir taahhütte bulunmalı, aşağıdaki hususları üstlenmelidir:

- İşbu Şart'ın imzacı tarafça, en üst düzey temsilciler organı tarafından görüşülüp kabul edildikten sonra, imzalandığının duyurulması
- Şart kapsamındaki taahhütlerini yerine getireceği sorumluluğunun üstlenilmesi ve düzenli olarak Eşitlik Eylem Planı'nın uygulanmasında kaydedilen ilerlemenin kamuoyuna rapor edilmesi
- Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda iyi davranış standartlarına bağlı kalınacağı ve destekleneceği hususunda imzacı tarafın ve temsilcilerinin taahhütte bulunması.

(2) İmzacı taraf, demokratik yetkilerini kullanmak suretiyle diğer siyasi ve kamu kurumlarını ve de özel kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarını uygulamada kadın – erkek eşitliğini temin edecek eylemler gerçekleştirmeye teşvik edecektir.

Madde 5 – Eşitliği Geliştirmek için Ortaklarla Çalışma

(1) İmzacı taraf, kamu ve özel sektördeki ve de sivil toplumdaki tüm ortaklarıyla işbirliğine giderek sorumluluk alanındaki tüm noktalarda daha fazla kadın – erkek eşitliği geliştirmek için çalışmayı taahhüt eder. Bu amaçla bilhassa sosyal ortaklarıyla işbirliği yolları araştırır ve uygular.

(2) İmzacı taraf, ortak olduğu organlar ve kuruluşlara – sosyal ortakları da dahil – Eşitlik Eylem Planları'nı geliştirme hususunda ve eşitlikle alakalı diğer önemli konularda danışır.

Madde 6 – Kalıp Yargılarla Mücadele

(1) İmzacı taraf; cinsiyetlerden birinin üstünlüğü ya da aşağılığı fikrine dayalı önyargılarla, uygulamaları ve dil ve görüntü kullanımıyla ve de kadın ve erkeğin kalıplaşmış rolleriyle mücadele etmeyi ve mümkün olduğu derecede önlemeyi taahhüt eder.

(2) Bu amaçla, imzacı taraf kamusal ve iç iletişim faaliyetlerinin sözkonusu taahhütle uyumlu olmasını ve olumlu toplumsal cinsiyet imajlarını ve örneklerinin ön plana çıkarılmasını temin edecektir.

(3) İmzacı taraf, ayrıca, eğitim ve benzeri vasıtalarla personeline kalıp yargısal tutumların ve davranışların saptanması ve tasfiyesinde yardımcı olacak, bu bağlamda davranış standartları düzenleyecektir.

(4) İmzacı taraf toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının kadın – erkek eşitliğinin gerçekleştirilmesinde yarattığı zararlı etkiye dair farkındalık yaratma faaliyetleri ve kampanyaları yürütecektir.

Madde 7 – İyi İdare ve İstişare

(1) İmzacı taraf kadınların ve erkeklerin sorunlarının eşit, tarafsız, hakkaniyetli ve makul sürede ele alınması hususunda eşit haklara sahip olduklarını tanır ve kabul eder. Bu bağlamda aşağıdaki hususları dikkate alır:

- Bireyleri olumsuz etkileyebilecek bireysel bir karar öncesinde dinlenme haklarının kullandırılması
- Yönetimin kararlarıyla ilgili nedenlerini belirtme görevi
- Bireyleri etkileyen hususlarda ilgili bilgilere erişim hakkının tanınması.

(2) İmzacı taraf, tüm görevleri çerçevesinde, politikalarının ve karar alma süreçlerinin niteliğinin etkilenen tüm taraflarla, oluşum aşamasında, istişare yapmak suretiyle iyileşebileceğini ve de kadınların ve erkeklerin, uygulamada, ilgili bilgilere eşit erişim hakkına ve eşit yanıtlama fırsatına sahip olmalarının temel önem taşıdığını kabul eder.

(3) İmzacı taraf, dolayısıyla, aşağıdaki adımları hayata geçirmeyi taahhüt eder:

- Bilgi edindirme düzenlemelerinin kadınların ve erkeklerin ihtiyaçlarını, bilgiye ve iletişim teknolojilerine erişim anlamında, dikkate almasının temini
- İstişarenin gerçekleştiği ortamlarda bu sürecin aksi halinde görüşlerini en az duyurabilecek tarafların istişare sürecine eşit katılımlarının sağlanması ve bunun gerçekleşmesi için kanuni pozitif ayrımcılık eylemlerinin gerçekleştirilmesi
- Uygun olduğu hallerde kadınlar için ayrı istişare faaliyetlerinin yürütülmesi.

EŞİTLİK İÇİN GENEL ÇERÇEVE

Madde 8 – Genel Taahhüt

(1) İmzacı taraf, tüm görevleriyle alakalı olarak, kadın erkek eşitliğiyle ilgili hakları ve prensipleri tanıyacak, saygı duyacak ve geliştirecektir. Toplumsal cinsiyetle alakalı dezavantajlı durumlar ve ayrımcılıkla mücadele edecektir.

(2) Bu Bölüm'de ifade edilen taahhütler veya ilgili hususlar ancak yasal yetkileri dahilinde olması halinde İmzacı taraf için geçerlidir.

Madde 9 – Toplumsal Cinsiyet Değerlendirmesi

(1) İmzacı taraf, görev alanındaki her konuda, bu Madde'de belirtildiği üzere toplumsal cinsiyet değerlendirmesi yürütmeyi taahhüt eder.

(2) Bu amaçla; imzacı taraf, öncelikleri, kaynakları ve çalışma takvimi doğrultusunda, toplumsal cinsiyet değerlendirmelerinin uygulanması için bir program hazırlamayı ve de sözkonusu programı Eşitlik Eylem Planı'nda dikkate almayı taahhüt eder.

(3) Toplumsal cinsiyet değerlendirmesi aşağıdaki adımları kapsar:

- Mevcut politikaları, usulleri, uygulamaları, örüntüleri ve kullanım hacimlerini gözden geçirmek suretiyle yukarıda sayılanların adaletsiz ayrımcılık uygulamaları barındırıp barındırmadığını; toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına dayanıp dayanmadığını ve kadınların ve erkeklerin herhangi bir spesifik ihtiyaçlarını dikkate alıp almadıklarını değerlendirmek
- Mali ve diğer kaynakların yukarıdaki amaçlar için ne şekilde tahsis edildiğini gözden geçirmek

- Sözkonusu gözden geçirmeler neticesinde ortaya çıkabilecek konuları çözümlemek amacıyla öncelikleri ve uygun hedefleri belirlemek ve de hizmet sunumunda tanımlanabilir iyileştirmeler gerçekleştirmek
- Yeni veya tadil edilecek politikalara, usullere ve kaynak tahsisindeki değişikliklere dair tüm önemli tekliflerin başlangıç aşamasında değerlendirilmesi suretiyle kadınlar ve erkekler üzerindeki muhtemel etkilerinin belirlenmesi ve nihai kararların değerlendirmeler neticesinde alınması
- Çoklu ayrımcılık veya dezavantajlı durum mağduru bireylerin ihtiyaçları veya menfaatlerinin dikkate alınması.

Madde 10 – Çoklu Ayrımcılık veya Dezavantajlı Durum

(1) İmzacı taraf; cinsiyetin yanısıra ırk, etnik ve sosyal köken, genetik özellikler, dil, din veya inanç, siyasi veya diğer görüşler, ulusal azınlık mensubu olma, mülkiyet, doğum, engellilik, yaş veya cinsel yönelime dayalı her türlü ayrımcılığın yasaklandığını kabul eder.
(2) Ayrıca; sözkonusu yasaklara rağmen bir çok kadın ve erkeğin çoklu ayrımcılık veya dezavantajlı durum mağduru olduğunu, sosyo-ekonomik dezavantajlar gibi, ve sözkonusu mağduriyetlerin bireylerin işbu Şart'ta belirtilen veya atıfta bulunulan diğer haklarını kullanmalarını doğrudan etkilediğini kabul eder.
(3) İmzacı taraf, görevleri dahilinde, çoklu ayrımcılık veya dezavantajlı durumlarla mücadele etmek amacıyla tüm makul tedbirleri almayı taahhüt eder. Bu bağlamda alınacak tedbirler arasında aşağıdaki hususlar da yer almaktadır:
    - Çoklu ayrımcılık veya dezavantajlı durumlara dair hususların Eşitlik Eylem Planı'nda ve toplumsal cinsiyet değerlendirmelerinde ele alınmasının temini
    - İşbu Şart kapsamındaki diğer maddeler doğrultusunda yapılan çalışmalar ve alınan tedbirlerde çoklu ayrımcılık veya dezavantajlı durumlardan kaynaklanan sorunların dikkate alınmasının temini
    - Kalıp yargılarla mücadele ve çoklu ayrımcılık veya dezavantajlı durum mağduru olabilecek kadınlar ve erkekler için eşit muamelenin geliştirilmesi maksadıyla kamuoyu bilgilendirme kampanyalarının yürütülmesi
    - Göçmen kadınların ve erkeklerin belirli ihtiyaçlarının karşılanması için özel tedbirlerin alınması.

İŞVEREN ROLÜ

Madde 11

(1) İmzacı taraf, işveren rolü çerçevesinde, çalışma yaşamının örgütlenmesi ve çalışma koşulları da dahil kadınların ve erkeklerin istihdamın her alanında eşit haklara sahip olduklarını kabul eder.
(2) İmzacı taraf profesyonel, sosyal ve özel yaşamın dengelenmesi hakkını ve de işyerinde insanlık onuru ve güvenliğin temini hakkını tanır ve kabul eder.
(3) İmzacı taraf yukarıda bahsi geçen hakların desteklenmesi için yasal yetkileri kapsamında olumlu ayrımcılık da dahil olmak üzere gerekli tüm tedbirleri almayı taahhüt eder.
(4) (3). Maddede atıfta bulunulan tedbirler aşağıdakileri de kapsar:
(a) Yönetim örgütlenmesi dahilindeki istihdamla alakalı ilgili politikaların ve usullerin gözden geçirilmesi ve de makul bir zaman diliminde eşitsizliklerin çözümü için Eşitlik

Eylem Planı'nda istihdam bölümünün geliştirilmesi ve uygulanması. Bu bağlamda, diğerlerine ilaveten, dikkate alınacak hususlar şu şekildedir:

- Eşit ücret, eşit değerdeki çalışma için eşit ücret de dahil olmak üzere
- Ücretlendirme, hizmet bedeli, ödeme sistemleri ve emeklilik haklarının gözden geçirilmesi için düzenlemelerin yapılması
- Adil ve şeffaf terfi ve kariyer geliştirme fırsatlarının temini için gerekli tedbirlerin alınması
- Bilhassa üst düzey yönetim kademelerindeki muhtemel dengesiz dağılımla mücadele için kadınların ve erkeklerin her düzeyde dengeli temsillerinin sağlanması için tedbirlerin alınması
- Her türlü mesleki ayrımcılıkla mücadele etmek ve çalışanların geleneksel olmayan istihdam yollarını tercih etmeleri için cesaretlendirilmelerini sağlayacak tedbirler almak
- Adil işe alınma usullerini temin edecek tedbirler almak
- Uygun, sağlıklı ve güvenli çalışma koşulları temin etmek
- Her türlü istişare veya toplu sözleşme organında kadınların ve erkeklerin dengeli katılımlarını temin için çalışanlar ve sendikalarıyla istişarede bulunmak.

(b) İş yerinde cinsel tacizin kabul edilemez olduğunu açıkça beyan eden düzenlemelerle, mağdurları desteklemek ve faillerle ilgili şeffaf politikalar geliştirmek ve uygulamak suretiyle ve de konuya ilişkin farkındalık yaratarak bu davranışa karşı mücade etmek;

(c) Yerel nüfusun sosyal, ekonomik ve kültürel çeşitliliğini yansıtan bir işgücünün yönetim yapısının her düzeyinde oluşturulması;

(d) Aşağıdaki tedbirler vasıtasıyla profesyonel, sosyal ve özel yaşamın dengelenmesi:

- Çalışma saatlerinin düzenlenmesi ve bakmakla yükümlü olunan kişiler için bakım hizmetlerinin elverişli olması gibi politikaların, uygun olduğu hallerde, hayata geçirilmesi
- Erkekleri, bakmakla yükümlü olunan kişilerle ilgili izin haklarını kullanmaya teşvik etmek.

KAMU İHALELERİ VE SÖZLEŞMELERİ

Madde 12

(1) İmzacı taraf, kamu ihalelerine dair görevlerinin ve yükümlülüklerinin ifasında – ürün tedariki, hizmet sunumu veya bayındırlık işlerinin yürütülmesi de dahil – kadın erkek eşitliğini geliştirme sorumluluğunu taşıdığını kabul eder.

(2) İmzacı taraf, kamu için önemli bir hizmetin, kanunen imzacı tarafın sorumluluğu olan, başka bir tüzel kişiliğe ihale edilmesinin teklif edildiği hallerde sözkonusu sorumluluğun daha da önem kazandığını kabul eder. Bu durumlarda ihaleyi kazanan tüzel kişiliğin (mülkiyet biçimine bakılmaksızın) kadın erkek eşitliğini temin etme ve geliştirme sorumluluğu, tıpkı hizmetin doğrudan imzacı tarafça sunulması halinde olacağı şekilde, garanti edilmelidir.

(3) İmzacı taraf, bu bağlamda, aşağıdaki adımları hayata geçirmeyi taahhüt eder:

(a) Yapılacak her türlü büyük ölçekli sözleşmede sürecin toplumsal cinsiyet bağlamında çıkarımları yapılmalı ve eşitliğin kanunlara uygun biçimde geliştirilmesi için fırsatların varlığı değerlendirilmelidir;

(b) Şartnamenin sözleşmesel toplumsal cinsiyet amaçlarını dikkate aldığı temin edilmelidir;

(c) İlgili sözleşmedeki diğer hükümlerin ve koşulların sözkonusu amaçları yansıtması ve dikkate alması temin edilmelidir;
(d) Avrupa Birliği kamu ihale mevzuatının verdiği yetkiler kullanılarak sosyal hususlara dair performans şartları koşulmalıdır;
(e) Personelin veya danışmanların kamu ihaleleriyle ilgili görevlerde sorumluluk almalarının ve görevlerinin toplumsal cinsiyet boyutunun ayırdında olarak, bu amaçla eğitim de vermek suretiyle, sözleşmeleri onaylamalarının temini;
(f) Ana sözleşmelerdeki hükümlerin taşeronların da toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirme konusundaki ilgili yükümlülüğü taşıdıkları hususunu içermesi.

HİZMET SUNUM ROLÜ

Madde 13 – Eğitim ve Yaşam Boyu Öğrenme

(1) İmzacı taraf herkesin eğitim alma hakkını tanır ve herkesin mesleki ve sürekli eğitime erişim hakkını kabul eder. İmzacı taraf eğitimin; yaşamın her aşamasında; gerçek fırsat eşitliği yaratma, temel yaşam ve istihdam becerilerini kazandırma ve profesyonel ve mesleki gelişim için yeni imkanlar sunma noktalarındaki hayati önemini kabul eder.
(2) İmzacı taraf, görevleri dahilinde, kadınların ve erkeklerin ve de erkek ve kız çocuklarının eğitime ve mesleki ve sürekli öğretime eşit erişimlerini temin etmeyi ve geliştirmeyi taahhüt eder.
(3) İmzacı taraf her tür eğitim faaliyetinde kadınların ve erkeklerin rollerine dair kalıplaşmış kavramların ortadan kaldırılması gerekliliğini kabul eder. Bu doğrultuda aşağıdaki hususları, uygun olduğu hallerde, gerçekleştirmeyi ve geliştirmeyi taahhüt eder:
    - Eğitim materyallerinin, okul ve diğer eğitsel programların ve öğretim metodlarının gözden geçirilerek kalıplaşmış tutumlar ve uygulamalarla mücadelenin temini
    - Gelenekselleşmemiş kariyer seçeneklerini cesaretlendirmek maksadıyla özel eylemlerin gerçekleştirilmesi
    - Medeni eğitim ve vatandaşlık eğitimi derslerine kadınların ve erkeklerin demokratik süreçlere eşit katılımlarıyla ilgili hususların bilhassa dahil edilmesi.
(4) İmzacı taraf okulların ve diğer eğitim kurumlarının idare ediliş biçimlerinin çocuklar ve gençler için önemli modeller simgelediğini kabul eder. Dolayısıyla; okul idaresi ve yönetişiminin her kademesinde kadınların ve erkeklerin dengeli temsilini geliştirmeyi taahhüt eder.

Madde 14 – Sağlık

(1) İmzacı taraf tüm bireylerin yüksek standartlarda fiziksel ve ruhsal sağlığa sahip olma hakkını tanır ve nitelikli sağlık hizmetlerine ve tıbbi tedaviye ve de önleyici sağlık hizmetlerine erişimin kadınlar ve erkekler için bu hakkı kullanma noktasında temel önem arzettiğini kabul eder.
(2) İmzacı taraf, kadınların ve erkeklerin sağlıklı olabilmeleri için eşit fırsatları güvenceye alırken, tıbbi ve sağlık hizmetlerinin kadınların ve erkeklerin farklı ihtiyaçlarını dikkate alması gerektiğini kabul eder. Ayrıca; sözkonusu ihtiyaçların sadece biyolojik farklardan kaynaklanmadığını, aynı zamanda yaşam ve çalışma koşullarındaki farklardan ve de kalıp yargılaşmış tutumlardan ve varsayımlardan kaynaklandığını kabul eder.

(3) İmzacı taraf, sorumlulukları dahilinde, vatandaşlarının en üst düzey sağlık koşullarına sahip olmalarını temin ve geliştirmek için makul tüm eylemleri hayata geçirmeyi taahhüt eder. Bu amaçla; imzacı taraf aşağıdaki hususları, uygun olduğu hallerde, gerçekleştirmeyi ve geliştirmeyi taahhüt eder:

- Sağlık ve tıbbi hizmetlerin planlanması, bütçelendirilmesi ve sunumunda toplumsal cinsiyete dayalı bir yaklaşımın benimsenmesi
- Sağlık geliştirme faaliyetlerinin, sağlıklı beslenme ve egzersiz yapmanın önemini anlatan programlar dahil, kadınların ve erkeklerin farklı ihtiyaçlarını ve tutumlarını dikkate almasını sağlamak
- Sağlık çalışanlarının, sağlık geliştirme alanında çalışanlar dahil, toplumsal cinsiyetin sağlık ve tıbbi bakım hizmetlerini nasıl etkilediğini anlamalarını sağlamak ve de kadınların ve erkeklerin bu hizmetlere dair farklı deneyimlerini dikkate almalarını temin etmek
- Kadınların ve erkeklerin uygun sağlık bilgisine erişimlerini sağlamak.

Madde 15 – Sosyal Bakım ve Hizmetler

(1) İmzacı taraf her bireyin gerekli sosyal hizmetlere erişim ve ihtiyaç halinde sosyal yardımlardan yararlanma hakkına sahip olduğunu tanır ve kabul eder.
(2) İmzacı taraf, kadınların ve erkeklerin; sosyal ve ekonomik koşullarındaki farklardan ve diğer etmenlerden ötürü; farklı ihtiyaçlara sahip olabileceklerini kabul eder. Bu bağlamda; kadınların ve erkeklerin sosyal bakım ve sosyal hizmetlere eşit erişimlerini sağlamak maksadıyla imzacı taraf gerekli tüm tedbirleri alacaktır. Bu tedbirler aşağıdaki amaçları kapsamaktadır:
    - Sosyal bakım ve sosyal hizmetlerin planlanması, bütçelendirilmesi ve sunumunda toplumsal cinsiyete dayalı bir yaklaşımın benimsenmesi
    - Sosyal çalışmacıların, toplumsal cinsiyetin bakım ve sosyal hizmetleri nasıl etkilediğini anlamalarını sağlamak ve de kadınların ve erkeklerin bu hizmetlere dair farklı deneyimlerini dikkate almalarını temin etmek.

Madde 16 – Çocuk Bakımı

(1) İmzacı taraf; nitelikli ve düşük maliyetli ve de mali durumları ne olursa olsun tüm ebeveynler ve bakıcılar için erişilebilir olan çocuk bakım hizmetlerinin kadın erkek eşitliğini geliştirmede taşıdığı önemi ve kadınların ve erkeklerin iş, kamusal ve özel yaşamlarını dengelemelerine yardımcı olduğunu tanır ve kabul eder. Ayrıca; yukarıda tanımlanan çocuk bakım hizmetlerinin ekonomik ve sosyal yaşama ve de yerel topluluğun ve genel toplumun dokusuna katkılarını tanır ve kabul eder.
(2) İmzacı taraf bu tarz bir çocuk bakımı hizmet yapısının sunumunu ve geliştirilmesini, doğrudan veya diğer hizmet sunucular vasıtasıyla, görev kabul eder. İmzacı taraf, ayrıca, diğerlerinin de bu çocuk bakım hizmetlerini sunmalarını, yerel çalışanların çocuk bakım hizmeti sunması veya desteklemesi dahil, cesaretlendirmek için üzerine düşeni gerçekleştirir.
(3) İmzacı taraf çocuk yetiştirmenin kadınlar ve erkekler arasında ve genel olarak toplumda sorumluluk paylaşımını gerektirdiğini kabul ederek çocuk bakımını esas olarak kadınların görevi olarak nitelendiren toplumsal cinsiyet kalıp yargılarıyla mücadele etmeyi taahhüt eder.

Madde 17 – Bakmakla Yükümlü Olunan Diğer Bireyler için Bakım Hizmetleri

(1) İmzacı taraf kadınların ve erkeklerin, çocukların yanısıra, bakmakla yükümlü oldukları başka kişilere karşı sorumluluk taşıdıklarını ve de sözkonusu sorumluluğun ekonomik ve sosyal yaşamdaki rollerini tam olarak üstlenmelerini etkileyebileceğini kabul eder.
(2) İmzacı taraf, ayrıca, sözkonusu bakım sorumluluklarının orantısız biçimde kadınların üzerine bırakıldığını ve dolayısıyla kadın erkek eşitliği önünde bir engel teşkil ettiğini kabul eder.
(3) İmzacı taraf aşağıdaki tedbirler vasıtasıyla sözkonusu eşitsizliklerle mücadele etmeyi taahhüt eder:
- Bakmakla yükümlü olunan bireyler için nitelikli ve düşük maliyetli bakım hizmetlerinin, doğrudan veya diğer hizmet sunucular vasıtasıyla, sunumunu ve geliştirilmesini öncelikleri arasına almak
- Bakım sorumlulukları nedeniyle sosyal tecrit mağduru olan bireylere destek sunumu ve fırsatların yaratılması
- Bakmakla yükümlü olunan kişilerin öncelikle kadınların sorumluluğu olduğuna dair kalıp yargılara karşı kampanyalar yürütmek.

Madde 18 – Sosyal İçerme

(1) İmzacı taraf her bireyin yoksulluktan ve sosyal dışlanmışlıktan korunma hakkına sahip olduğunu kabul eder ve kadınların, genel olarak, kaynaklara, mallara, hizmetlere ve fırsatlara erkeklere göre erişimlerinin daha az olması nedeniyle sosyal dışlanma mağduru olma ihtimallerinin daha yüksek olduğunun farkındadır.
(2) İmzacı taraf, dolayısıyla, sunduğu hizmetler ve faaliyetleri vasıtasıyla ve sosyal ortaklarıyla beraber çalışarak aşağıdaki eşgüdümlü tedbirleri almayı taahhüt eder:
- Sosyal dışlanmışlık veya yoksulluk koşullarında yaşayan veya riski altında olan tüm bireylerin istihdam, konut, eğitim – öğretim, kültürel faaliyetler, bilgi ve iletişim teknolojileri ve de sosyal ve tıbbi yardıma erişimlerinin sağlanması
- Sosyal dışlanmışlık mağduru kadınların özel ihtiyaçlarının ve durumlarının farkında olarak hareket etmek
- Göçmen kadınların ve erkeklerin, özel ihtiyaçlarını dikkate almak suretiyle, toplumsal yaşamla bütünleşmelerinin sağlanması.

Madde 19 – Barınma/Konut

(1) İmzacı taraf konut edinme hakkını tanıyarak nitelikli barınma hizmetlerine erişimin temel insani ihtiyaçlardan biri olduğunu ve bireylerin ve ailelerinin refahı için hayati önem taşıdığını kabul eder.
(2) İmzacı taraf barınma hizmetleri alanında kadınların ve erkeklerin özel ve farklı ihtiyaçları olduğunu ve aşağıdaki boyutlar dahil olmak üzere bu farkların dikkate alınması gerektiğini kabul eder:
(a) Kadınlar, ortalama olarak, erkeklere kıyasla daha az gelir elde etmekte ve kaynaklara erişebilmektedir. Bu nedenden ötürü düşük maliyetli barınma hizmetleri onlar için önem taşımaktadır;
(b) Bir çok tek ebeveynli ailede hane reisi kadınlardır ve sosyal konut hizmetlerine erişimde bununla bağlantılı özel ihtiyaçları mevcuttur;
(c) Savunmasız ve yardıma muhtaç erkekler genellikle evsizler arasında aşırı temsil edilmektedir.
(3) İmzacı taraf, yukarıda bahsi geçen hususlar ışığında, aşağıdakileri gerçekleştirmeyi taahhüt eder:

(a) Yeterli büyüklük ve standartlarda olan ve de temiz bir çevrede ve hizmetlere erişebilir bir konumda olan konutlara herkesin erişiminin sağlanması ve geliştirilmesi;
(b) Evsizlik sorununun önlenmesi ve bilhassa evsizlere; ihtiyaç, korunmasızlık ve ayrımcılık yapmama temelinde; yardım sunumu;
(c) Yetkileri dahilinde konut fiyatlarının yeterli kaynaklara sahip olmayan bireyler için erişilebilir hale getirilmesine destek olmak.

(4) İmzacı taraf, ayrıca, kadınların ve erkeklerin eşit haklar çerçevesinde kiracı, ev sahibi veya başka türlü mülk sahibi olabilmelerini temin etmeyi ve de bu amaçla yetkilerini ve nüfuzunu kullanmak suretiyle kadınların ipotekli konut edinme hizmetlerine ve diğer mali yardım ve de kredi imkanlarına eşit erişimlerini sağlamayı taahhüt eder.

Madde 20 – Kültür, Spor ve Rekreasyon

(1) İmzacı taraf tüm bireylerin kültürel yaşama katılma ve sanattan istifade etme hakkını tanır ve kabul eder.
(2) İmzacı taraf, ayrıca, sporun toplumun yaşamına ve 14. maddede dile getirilen sağlığa erişim hakkına katkılarını tanır ve kabul eder. İmzacı taraf kadınların ve erkeklerin kültürel, rekreasyonel ve sportif faaliyetlere ve tesislere eşit erişim hakkına sahip olduklarını tanır ve kabul eder.
(3) İmzacı taraf kadınların ve erkeklerin kültür, spor ve rekreasyon alanlarında farklı deneyimlere ve ilgi alanlarına sahip olduklarını ve sözkonusu farklılıkların toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının ve tutumlarının bir sonucu olabileceğini kabul ederek aşağıdakiler dahil olmak üzere özel tedbirler almayı taahhüt eder:
    - Kadınların ve erkeklerin, erkek ve kız çocuklarının sportif, rekreasyonel ve kültürel tesislere ve faaliyetlere eşit erişimlerinin sağlanması ve bu alandaki hizmetlerin eşit sunumu
    - Kadınları ve erkekleri, erkek ve kız çocuklarını sportif ve kültürel faaliyetlere eşit katılıma, sadece "erkek" veya "kadın" faaliyeti olarak nitelendirilenler de dahil, teşvik etmek
    - Sanatçıları ve kültürel ve sportif dernekleri ve yapıları kadınlar ve erkeklere dair kalıplaşmış görüşlere meydan okuyan sportif ve kültürel faaliyetler yürütmeye cesaretlendirmek
    - Halk kütüphanelerini arşivlerindeki kitaplar ve diğer promosyon materyallerinde toplumsal cinsiyet kalıp yargılarıyla mücadele eden eserler bulundurmaya teşvik etmek.

Madde 21 – Emniyet ve Güvenlik

(1) İmzacı taraf her kadın ve erkeğin kişisel güvenlik ve hareket serbestliği haklarına sahip olduğunu ve kadınların veya erkeklerin güvende veya emniyette olmamaları/bu şekilde hissetmemeleri halinde bu hakların özgürce ya da eşit kullanılamayacağını, kamusal ve özel alanda, tanır ve kabul eder.
(2) İmzacı taraf, ayrıca, kadınların ve erkeklerin, kısmen farklı yükümlülükler veya yaşam tarzları nedeniyle, güvenlik ve emniyet alanlarında farklı sorunlar yaşadıklarını ve bu sorunların çözülmesi gerekliliğini tanır ve kabul eder.
(3) Bu bağlamda imzacı taraf aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesini taahhüt eder:
(a) Toplumsal cinsiyet bakış açısıyla kadınların ve erkeklerin güvenliğini ve emniyetini etkileyen suç oranlarını ve örüntülerini çözümlemek (bireylere karşı ciddi suçlar da dahil) ve de suç mağduru olma korkusunun ve diğer güvensizlik nedenlerinin, uygun görüldüğü takdirde, derecesini ve doğasını ölçmek;

(b) Yerel çevrenin durumu ve tasarımına dair (örneğin: toplu taşımada aktarmalar, park yerleri, sokak aydınlatmaları) belirli iyileştirmeler de dahil olmak üzere ilgili alanlarda ve kolluk hizmetlerinde stratejiler, politikalar ve eylemler geliştirmek ve uygulamak; kadınların ve erkeklerin günlük yaşamdaki güvenliklerini ve emniyetlerini geliştirmek ve de ayrı ayrı güvensizlik ve emniyetsizliğe dair algılarını giderecek yollar bulmak;

Madde 22 – Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet

(1) İmzacı taraf kadınları oransız olarak etkileyen toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin temel insan haklarının ihlali ve insanların onuruna ve fiziksel ve ruhsal bütünlüklerine bir saldırı niteliği taşıdığını tanır ve kabul eder.
(2) İmzacı taraf, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin faillerin bakış açısından bir cinsiyetin diğer cinsiyete üstünlüğü fikrinden ve eşitsiz iktidar ilişkileri bağlamında ortaya çıktığını tanır ve kabul eder.
(3) İmzacı taraf toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı politika ve eylemlerini tesis etmek ve güçlendirmek üzere aşağıdaki tedbirleri almayı taahhüt eder:
    - Mağdurlar için özel destek yapılarının oluşturulması
    - Esas olarak kullanılan tüm yerel dillerde o bölgede varolan hizmetlere dair kamuoyu bilgilendirme çalışmalarının yürütülmesi
    - Mağdurların saptanması ve desteklenmesi noktalarında profesyonel personelin gerekli eğitimi almalarının sağlanması
    - Polis, sağlık ve konut makamları gibi ilgili hizmetler arasında etkili eşgüdümün temini
    - Muhtemel ve gerçek mağdurlara ve faillere yönelik farkındalık yaratma kampanyalarının ve eğitim programlarının düzenlenmesi.

Madde 23 – İnsan Kaçakçılığı

(1) İmzacı taraf kadınları oransız olarak etkileyen insan kaçakçılığı suçunun temel insan haklarının ihlali ve insanların onuruna ve fiziksel ve ruhsal bütünlüklerine bir saldırı niteliği taşıdığını tanır ve kabul eder.
(2) İmzacı taraf insan kaçakçılığını önlemek için politika ve eylemlerini tesis etmek ve güçlendirmek üzere aşağıdaki tedbirleri almayı taahhüt eder:
    - Bilgilendirme ve farkındalık yaratma kampanyaları
    - Mağdurların saptanması ve desteklenmesi noktalarında profesyonel personelin gerekli eğitimi almalarının sağlanması
    - Talebi yıldıracak tedbirler almak
    - Tıbbi tedaviye, uygun ve güvenli konutlara ve tercüme hizmetlerine erişim de dahil olmak üzere mağdurlara yardım hizmetlerinin sunumu.

PLANLAMA VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Madde 24 – Sürdürülebilir Kalkınma

(1) İmzacı taraf, hizmet sunduğu bölgenin geleceğine yönelik planlama ve strateji geliştirme çalışmalarında, sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin tam olarak benimsenmesi; ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel boyutların dengeli entegrasyonu ve bilhassa kadın erkek eşitliğini sağlama ve geliştirme de dahil olmak üzere; gerekliliğini tanır ve kabul eder.

(2) İmzacı taraf, bu bağlamda, hizmet bölgesindeki tüm planlama veya strateji geliştirme çalışmalarında kadın erkek eşitliği ilkesini temel bir boyut olarak dikkate almayı taahhüt eder.

Madde 25 – Kentsel ve Yerel Planlama

(1) İmzacı taraf mekansal, ulaşım, ekonomik kalkınma ve arazi kullanım politika ve planlarının yerel yaşamda kadın erkek eşitliği hakkının tam olarak gerçekleştirilmesine imkan tanıyacak koşulların oluşturulmasında taşıdıkları önemi tanır ve kabul eder.
(2) İmzacı taraf bu tarz plan ve politikaların hazırlanması, yürürlüğe sokulması ve uygulanması konularında gerekli tedbirleri almayı taahhüt eder:
- Yerel yaşamın her alanında eşitliğin etkili biçimde hayata geçirilmesi gerekliliğinin dikkate alınması
- İstihdam, hizmetlere ve kültürel yaşama erişim, eğitim ve ailesel sorumluluklar benzeri alanlarda kadınlar ve erkeklerin spesifik ihtiyaçlarının ilgili veriler, imzacı tarafın kendi toplumsal cinsiyet değerlendirme çalışmaları da dahil, ışığında dikkate alınması
- Kadınların ve erkeklerin ihtiyaçlarını dikkate alan yüksek nitelikli tasarım çözümlerinin uygulanması.

Madde 26 – Mobilite ve Ulaşım

(1) İmzacı taraf mobilite ve ulaşım imkanlarına erişimin kadınlar ve erkekler için haklarını kullanma, görev ve faaliyetlerini sürdürme – iş, eğitim, kültür ve temel hizmetlere erişim dahil – noktasında temel koşullar olduğunu tanır ve kabul eder. Ayrıca, bir belediye veya bölgesel yönetimin sürdürülebilirliği ve başarısının önemli oranda etkili ve yüksek nitelikli ulaşım altyapısı ve toplu taşımacılık hizmetleri tesisine dayandığını kabul eder.
(2) İmzacı taraf, ayrıca, kadınların ve erkeklerin genellikle uygulamada farklı ihtiyaçlarının ve mobilite ve ulaşım konularında farklı hizmet kullanım örüntülerinin olduğunu; gelir, bakım sorumlulukları ve çalışma saatleri gibi etmenlere bağlı olarak; kabul eder ve neticede kadınların erkeklere oranla toplu taşımacılığı daha fazla kullandığı gerçeğine göre hareket eder.
(3) İmzacı taraf aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesini taahhüt eder:
(a) Kentsel ve kırsal alandaki kadınların ve erkeklerin, ayrı ayrı, mobilite ihtiyaçlarını ve ulaşım kullanım örüntülerini dikkate almak;
(b) Yetki alanında vatandaşlara sunulan ulaşım hizmetlerinin kadınların ve erkeklerin özel ve ortak ihtiyaçlarına yanıt vermesini ve yerel yaşamda kadın – erkek eşitliğinin sağlanmasına destek olmasını temin etmek.
(4) İmzacı taraf hizmet bölgesindeki toplu taşımacılık hizmetlerinin, çok türlü taşımacılık bağlantıları da dahil, geliştirilerek kadınların ve erkeklerin ortak ve özel ihtiyaçlarını karşılamasını ve de düşük maliyetli, güvenli, erişilebilir ve sürdürülebilir kalkınma süreçlerine katkıda bulunan bir yapıya dönüştürülmesini taahhüt eder.

Madde 27 – Ekonomik Kalkınma

(1) İmzacı taraf dengeli ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın başarılı bir belediye ve bölge yönetimi için hayati önem taşıdığını ve bu alanda yapılacak faaliyetlerin ve

hizmetlerin kadın erkek eşitliğinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacağını tanır ve kabul eder.

(2) İmzacı taraf kadın istihdamınının oranını ve niteliğini artırma ihtiyacını ve de uzun dönem işsizlik ve ücretsiz çalışmayla bağlantılı yoksulluk riskinin kadınlarda özellikle yüksek olduğunu tanır ve kabul eder.

(3) İmzacı taraf, ekonomik kalkınma alanında yürüttüğü faaliyetler ve hizmetlere ilişkin olarak, kadınların ve erkeklerin ihtiyaçlarını ve menfaatlerini tam olarak dikkate almayı, eşitliği ilerletecek fırsatlar yaratmayı ve bu amaçla gerekli tedbirleri almayı taahhüt eder. Bu eylemler aşağıdaki hususları da kapsayabilir:

- Kadın girişimcilere destek olmak
- İşletmelere sunulan mali destek ve diğer yardımların toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirici nitelikte olması
- Geleneksel olarak erkeklerin yapacağı iş olarak görülen alanlarda becerilerini geliştirmeleri ve nitelik kazanmaları için kadın kursiyerlerin teşvik edilmesi, bunun tam tersi de yapılacak biçimde
- Kadın çırak ve kursiyerleri geleneksel olarak erkeklerin yapacağı iş olarak görülen alanlarda işe almaları için işverenlerin teşvik edilmesi, bunun tam tersi de yapılacak biçimde.

Madde 28 – Çevre

(1) İmzacı taraf görev bölgesindeki çevrenin iyileştirilmesi ve üst düzey korunması için sorumluluğunun ayırdında olarak atık, gürültü, hava kalitesi, biyolojik çeşitlilik ve iklim değişikliğine etkiler gibi alanlarda gerekli çalışmaları yürütür. İmzacı taraf çevreyle ilgili bu hizmetlerden ve politikalardan kadınların ve erkeklerin eşit yararlanma hakkına sahip olduklarını tanır ve kabul eder.

(2) İmzacı taraf bir çok yerde kadınların ve erkeklerin yaşam tarzlarının farklı olduğunu ve de kadınların ve erkeklerin yerel hizmetleri ve kamusal veya açık alanları kullanmada farklı eğilimlere sahip olabileceklerini ya da farklı çevresel sorunlarla yüzleşebileceklerini tanır ve kabul eder.

(3) İmzacı taraf, bu doğrultuda, çevresel politikalarını ve hizmetlerini iyileştirmeyi, kadınların ve erkeklerin özel ihtiyaçlarını ve yaşam tarzlarını ayrı ayrı dikkate almayı ve kuşaklar arası dayanışma ilkesine uygun hareket etmeyi taahhüt eder.

DÜZENLEME ROLÜ

Madde 29 – Düzenleme Organı olarak Yerel Yönetim

(1) İmzacı taraf, hizmet bölgesindeki ilgili faaliyetlerin düzenleme organı olarak görevlerinin ifası sırasında, etkili düzenlemenin ve tüketici koruma tedbirlerinin yerel nüfusun güvenliğinin ve esenliğinin temininde taşıdıkları önemin farkında olarak ilgili düzenleme faaliyetlerinden kadınların ve erkeklerin farklı şekillerde etkilenebileceklerini kabul eder.

(2) İmzacı taraf, düzenleme görevlerinin ifası esnasında, kadınların ve erkeklerin özel ihtiyaçlarını, menfaatlerini ve koşullarını dikkate almayı taahhüt eder.

EŞLEŞTİRME VE ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

Madde 30

(1) İmzacı taraf, yerel ve bölgesel yönetimlerin yürüttüğü eşleştirme faaliyetlerinin ve de Avrupa ve diğer uluslararası işbirliği çalışmalarının vatandaşları birbirlerine yaklaştırmada ve ulusal sınırlar ötesinde karşılıklı öğrenme ve anlayış imkanı yaratmada taşıdığı değerin farkındadır.

(2) İmzacı taraf, eşleştirme faaliyetleri ve de Avrupa ve diğer uluslararası işbirliği çalışmaları alanında, aşağıdaki hususları gerçekleştirmeyi taahhüt eder:

- Farklı ardalanlardan gelen kadınları ve erkekleri eşitlik temelinde bu faaliyetlere dahil etmek
- Eşleştirme bağlantılarını ve Avrupa ve uluslararası işbirliği ortaklıklarını kadın erkek eşitliği konularında deneyim paylaşımı ve karşılıklı öğrenme platformu olarak kullanmak
- Ademi merkeziyetçi işbirliği eylemlerine toplumsal cinsiyet boyutunu dahil etmek.

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) Avrupa'daki en geniş kapsamlı yerel ve bölgesel yönetimler birliğidir.

Üyelerini otuzu aşkın Avrupa ülkesinden yerel ve bölgesel yönetimlerin ulusal birlikleri oluşturmaktadır.

CEMR'in ana amacı yerel ve bölgesel özerklik ve demokrasi temelinde güçlü ve birleşik ve de kararların, yerindenlik ilkesi uyarınca, vatandaşlara mümkün olduğunca yakın biçimde alındığı bir Avrupa'dır.

CEMR'in çalışmaları çok farklı alanları ve temaları içermektedir; kamu hizmetleri, ulaşım, bölgesel politikalar, çevre ve fırsat eşitliği gibi.

CEMR, aynı zamanda, uluslararası alanda da faal çalışmalar yürütmektedir. CEMR, Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı'nın Avrupa ayağını oluşturmaktadır.

YEREL YAŞAMDA KADIN ERKEK EŞİTLİĞİ AVRUPA ŞARTI

Avrupa yerel ve bölgesel yönetimlerinin yetkilerini ve ortaklıklarını vatandaşları için daha fazla eşitlik yaratmak üzere kullanma taahhütleri işbu Şart'ın amacıdır.

Aşağıda imzası bulunan ..... (imzacı tarafın adı),

..... görevi kapsamında (makamı),

..... 'da (yerel/bölgesel yönetimin adı)

attığım bu imza ile yukarıda bahsi geçen makamın Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Avrupa Şart'ına uyma ve hükümlerini yerine getirme hususunda resmen mutabık olduğunu teyit ederim. Şahsım, idare adına bu konuda gerekenlerin yapılmasında tam yetkilidir.

İmza .....

Tarih .....

Bu formun imzalı ve doldurulmuş bir kopyasını aşağıdaki adreste bulunan ve işbu Şart'ın düzenleyicisi olan Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'ne göndermeyi kabul ederim.

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi Genel Sekreterliği
15 rue de Richelieu
F-75001 Paris – Fransa

CEMR sağladığı mali destekten ötürü Avrupa Komisyonu'na teşekkürlerini sunar.

Komisyon, bu bilgilerin kullanım şeklinden dolayı hiç bir şekilde sorumlu tutulamaz.